

Okul Öncesi Öğretmenlerinin Çocuk Kitaplarına İlişkin Görüşlerinin İncelenmesi

Emine Merve Uslu

Çocuk Gelişimi Bölümü, Sosyal Bilimler Meslek Yüksek Okulu, Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi, Çanakkale, Türkiye

Sorumlu Yazar: Emine Merve Uslu, merveuslu@comu.edu.tr

Makale Türü: Araştırma Makalesi

Kaynak Gösterimi: Uslu, E. M. (2020). Okul öncesi öğretmenlerinin çocuk kitaplarına ilişkin görüşlerinin incelenmesi. *Eğitimde Kuram ve Uygulama*, 16(2), 251-264. doi: 10.17244/eku.822583

Preschool Teachers' Opinions Relating to Children's Books

Emine Merve Uslu

Department of Child Development, Vocational School of Social Sciences, Canakkale Onsekiz Mart University, Canakkale, Turkey

Corresponding Author: Emine Merve Uslu, merveuslu@comu.edu.tr

Article Type: Research Article

To Cite This Article: Uslu, E. M. (2020). Okul öncesi öğretmenlerinin çocuk kitaplarına ilişkin görüşlerinin incelenmesi. *Eğitimde Kuram ve Uygulama*, 16(2), 251-264. doi: 10.17244/eku.822583

Okul Öncesi Öğretmenlerinin Çocuk Kitaplarına İlişkin Görüşlerinin İncelenmesi

Emine Merve Uslu

Çocuk Gelişimi Bölümü, Sosyal Bilimler Meslek Yüksek Okulu, Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi, Çanakkale, Türkiye
ORCID: <http://orcid.org/0000-0001-9727-4160>

Öz

Okul öncesi eğitimin en temel kaynaklarından olan çocuk kitapları, okul öncesi öğretmenlerinin de sınıf içi uygulamalarında en çok kullandıkları eğitim araçlarındandır. Okul öncesi öğretmenleri sınıfında çocuk kitaplarını da kullanarak birçok etkinlik gerçekleştirmektedir. Sınıf içi uygulamalarda da kullanılan çocuk kitapları farklı birçok özellik göz önünde bulundurularak seçilmektedir. Bu çalışmada okul öncesi öğretmenlerin çocuk kitapları ile ilgili görüşlerini ortaya konulmaya çalışılmaktadır. Çalışma 2019 güz yarısında Çanakkale il merkezinde 6 okul öncesi kurumunda görev yapan 22 okul öncesi öğretmenin katılımıyla gerçekleştirilmiştir. Araştırma durum çalışması olarak desteklenmiş ve araştırma verileri analiz tekniği kullanılarak analiz edilmiştir. Okul öncesi öğretmenlerinin çocuk kitaplarına ilişkin görüşleri incelendiğinde çocuk kitaplarının gelişim alanları üzerindeki etkisi ve çocuğun yaratıcılık ve dil becerisi gelişimi üzerindeki olumlu etkilerinin bulunduğu ifade edilmektedir. Öğretmenler çocuk kitaplarını tercih ederken kitapların dış/biçimsel, içyapı ve yazar/yayınevi gibi özelliklerinin önemli olduğunu ifade etmişlerdir. Okul öncesi öğretmenleri çocuk kitapları ile yapılan sınıf içi etkinliklerin, çocukların bilişsel, sosyal-duygusal ve dil gelişimine katkısının olduğunu; yaratıcılığı geliştiren ve bunun yanında bilgi verme özelliği olan kitap seçiminin önemli olduğunu dile getirmektedirler.

Makale Bilgisi

Anahtar kelimeler: Çocuk edebiyatı, Çocuk kitapları, Gelişim alanları, Okul öncesi öğretmenleri

Makale Geçmişi:

Geliş: 6 Kasım 2020
Düzeltilme: 25 Aralık 2020
Kabul: 28 Aralık 2020

Makale Türü: Araştırma Makalesi

Preschool Teachers' Opinions Relating to Children's Books

Abstract

Children's books, which are one of the most basic resources of pre-school education, are among the educational tools that preschool teachers use most in classroom practices. Preschool teachers carry out many activities by using children's books in their classroom. Children's books, which are also used in classroom practices, are selected considering many different features. In this study, it is tried to reveal the opinions of preschool teachers about children's books. The study was carried out with the participation of 22 preschool teachers working in 6 preschool institutions in Canakkale city center in the 2019 fall semester. The research was supported as a case study and the research data were analyzed using the analysis technique. When the opinions of preschool teachers about children's books are examined, it is stated that the effects of children's books on development areas and positive effects on children's creativity and language skills development. While teachers prefer children's books, they stated that the external / formal, internal structure, and author / publisher features of the books are important. Preschool teachers stated that classroom activities with children's books contribute to children's cognitive, social-emotional and language development; They state that it is important to choose a book that improves creativity and provides information.

Article Info

Keywords: Children's books, Children's literature, Development areas, Preschool teachers

Article History:

Received: 6 October 2020
Revised: 25 December 2020
Accepted: 28 December 2020

Article Type: Research Article

Not: Bu çalışmada veriler 2020 yılı öncesi toplanmış olup, veri toplama sürecinde katılımcıların gönüllü katılımı gözletilmiştir.

İletişim/Contact: merveuslu@comu.edu.tr

DOI: <https://doi.org/10.17244/eku.822583>

Extended Summary

Introduction

Preschool period includes the process in which the cornerstones of personality development are revealed, which have permanent effects on the development process of the person. In the early childhood period, including the critical period of learning, children develop daily life skills thanks to the experiences offered by pre-school education. Children's books, which are the most important educational tool of the pre-school education process, affect the cognitive development, language development and social development of the child in the preschool age group.

Children's books are used in Turkish language activities, arts, games, and literacy preparation activities, as well as being the first place for the child to get acquainted with the outside world, as well as basic educational tools used in pre-school. Children's books an effective communication tool between parent-child, teacher-child; it is a fun way to explore the world, and an interesting resource that offers an opportunity to find solutions to the problems faced in everyday life.

The structural and educational features of the books are important in the selection of preschool children book. The educational features of children's books can be expressed as being in accordance with the characteristics of the child's age period, as well as contributing to the development of the child. Preschool teachers' views on children's books and their preferences in the light of these opinions were examined due to the characteristics of children's books such as their suitability to the developmental period they have and the basic features of children's literature products. work is considered important because it will.

Teachers' opinions on this issue are considered important in order to determine which books they prefer the most in their studies using children's books by preschool teachers and to reveal the foundations on which these preferences are based.

Method

The case study conducted with the aim of revealing the opinions of preschool teachers about children's books is a qualitative research designed to reveal a situation in detail. Qualitative studies can be expressed as studies in which the researcher investigates one or more situations in a certain time period in depth and using data collection tools such as observation, interview, document review. In this study, one of the qualitative research designs, case study design was used. The case study includes a detailed review of current situations. unlike traditional theories that argue that facts are universal and fixed within the framework of certain rules, qualitative research argues that social events or situations are non-universal characteristics that can change over time.

A semi-structured interview form consisting of 9 open-ended questions and 9 probe questions prepared by the researcher was used to evaluate the children's books according to the opinions of preschool teachers. The study group of the sample was determined using the purposeful sampling approach. The working group of this research is composed of 23 preschool teachers working in public and private schools in Çanakkale city centre.

Findings

Themes determined in line with the data obtained from preschool teachers are:

1. Availability of children's books in the classroom library
2. Book features chosen by preschool teachers
3. Book reading activities
4. The effects of studying the book on the child
5. It was determined as the effects of the activities carried out together with the book reading study and at the end of the book reading study on the child.

As a result of interviews with preschool teachers, 16 of them stated that there is a classroom library in their classroom, 6 of them stated that there is no classroom library, but instead a book corner. When the teachers were asked about the types of children's books they prefer, as stated in the table above, from 23 teachers, 15 teachers preferred story books, 19 of them illustrated children's books, 7 informative books, and 6 of them preferred activity books containing activities such as line drawing, 8 of them were large children with pictures. books, 5 of them are very illustrated and less written, 6 of them are brightly coloured and interesting books.

They stated that the teachers who preferred activity books generally preferred books including mind games and activities that support cognitive field skills. Questions were asked about the features that teachers pay attention to while choosing children's books, 20 of them stated that the external structure of the children's books and 18 teachers stated that they found the internal structure features of the books important. The teachers, who stated that the book selection was made according to the external structure or formal features of the books, stated that they found formal features such as cover art, color, shape and size important. The teachers who consider the content features of the books important in the selection of the books, it was stated that the features of the picture content, the subject of the book, the plot in the book, the narrative feature, the illustration of the book contents and the characters find important.

“What is the effect of children’s books on children? Upon the question, 10 teachers stated that it had positive effects on cognitive development, while 6 teachers stated that it was effective on social emotional development, and 8 teachers stated that children’s books had a positive effect on language and speech. It was asked what the teachers did together with the reading activities. It is stated that 19 of the teachers performed the question-answer activity, 6 of them drama work, and 13 of them carried out the specified activities together with the book reading activity. The teachers were asked what activities they did after the book reading activities, and their work was listed as art activities, reading comprehension (question and answer) study, drama study and other activities.

Discussion and Conclusion

In the study, about the effects of children’s books on children, most of the teachers stated that children’s books have positive effects on the development of expressive and receptive language skills that support cognitive development, social emotional development, and language development. In the study in which they examined the content and physical features of illustrated children’s books, the content of children’s books was examined in terms of their content, and it was stated that the books were effective on cognitive development, social emotional development, and language development.

Most of the preschool teachers stated that they evaluated illustrated children’s books and children’s story books according to external- and internal-structure features, and most of the preschool teachers stated that they evaluated according to external- and internal-structure features. A small number of preschool teachers stated that they consider the authors and publishers of the books in their book choices. Stating that they do not have enough information about the author and publisher of children’s books, teachers prefer classic children’s books, which are widely used from past to present, instead of current, recent books. They stated that the books selected for children support the development of children, they can direct children to think and offer solutions to different problems, and therefore support cognitive development. However, it is stated that the books improve the expressive and receptive language skills of children by increasing their vocabulary.

Activities with children’s books are carried out simultaneously with book reading activities or at the end of studies with children’s books. These studies carried out with book reading studies reveal that children who develop their language development and creativity at an early age can gain the habit of reading books more easily.

Giriş

Okul öncesi dönem, kişilik gelişim sürecinde bilişsel gelişim, duygusal-sosyal gelişim gibi alanlarda en önemli yaşlara denk gelen zaman dilimini kapsamaktadır. Bu dönemde elde edilen kazanımlar kişinin karakter gelişimine etki edecek özellikleri oluşturmaktadır. Edebiyat ürünlerinin en önemli özellikleri arasında düşünmeye sevk etme, merak uyandırma, eğlendirme yer almaktadır. Bu özellikleri ile edebiyat ürünlerinden biri olan çocuk kitapları hayata dair olumlu ve olumsuz deneyimleri çocuğun eğlenerek ve öğrenerek tecrübe etmesine yardımcı olur (Gönen & Veziroğlu, 2013).

Yetişkinler için yazılan kitaplar kadar çocuk kitaplarını yazmak da büyük bir deneyim ve ön bilgi gerektirmektedir (Parker, 2005). Çocuk kitapları ile ilgili en önemli nokta çocuğun gelişim özellikleri ve yaşının gereklerinin göz önünde bulundurularak çocuğun dikkatini çekebilene, düşünmeye sevk eden; bunların yanında eğlendirebilen, çocukluk dönemi özelliklerine uygun nitelikte kitapların yazılması ve okul öncesi eğitimde tercih edilmesidir.

Çocuklar için yazılan kitaplar eğlenme ve öğrenme merkezli olmalı, çocuk kitapları geleceğin yetişkinlerini nitelikli ve donanımlı olarak yetiştirmek için bir araç görevi görmelidirler. Kitapla çocuğun tanışma süreci çocuğun kitaba dokunarak ya da yetişkinlerin çocuğa kitap okuması ile başlayan çocuğun ileriki dönemlerde okuma alışkanlığı kazanması ile yaşam boyu süren bir serüvene dönüşmektedir (Armbruster, Lehr, & Osborn, 2006). Bazen verilmek istenen duygu ve düşüncenin kitaptaki resim ile verilmeye çalışıldığı, temelde hikâyenin resim ile anlatıldığı kelimelerin anlatıma yardımcı olduğu resimli çocuk kitaplarında yer alan çizimlerin de çocukların bilişsel ve sosyal gelişimlerine uygun olmalıdır (Strasser & Seplocha, 2007). Kitaplar çocuğun ilgisini çekmeli, içerisinde bulunan resimler ile anlatım güçlendirilmeli ve hedeflenen öğrenmenin gerçekleşmesine kaynaklık etmelidirler. Okul öncesi dönemde, çocuğa sunulan eğitim materyallerinin yanı sıra çocuk oyunları ve çocuk kitapları da çocuğun kişilik ve karakter gelişiminde önemlidir (Young, Hadaway, & Ward, 2013).

Belirlenen okul öncesi programlarına uygun olacak şekilde gerçekleştirilen etkinliklerde temel kaynak olarak çocuğun yaş gruplarına, gelişim özelliklerine uygun resimli hikâye kitapları kullanılmaktadır (Ekici, 2014). Başta Türkçe dil etkinlikleri olmak üzere sanat, oyun ve okuma yazmaya hazırlık etkinliklerinde kullanılan resimli çocuk kitapları; çocuğun dış dünya ile ilk tanışma alanı olduğu gibi okul öncesinde de kullanılan temel eğitim araçlarıdır.

Çocukların sözcükler, resimler, renkler ve çizgilerle tanışmasını sağlayan anadil kazanımının ilk eğitsel araçları çocuk kitaplarıdır (Sever, 2003). Kalıtım ve çevrenin bir bütün olarak etkilediği çocuğun gelişim düzeyi bazı gelişim alanlarında çevresel faktörlerin etkisinin; kalıtımın etkisinden daha fazla olduğu bilinmektedir (Crain, Thoresan, & Dale, 1992). Özellikle dil gelişimi, çocuğa ulaşan dış uyarıcılar ile yakından ilişkilidir (Blank & Solomon, 2007). Çocuk edebiyatı ürünlerinden çocuk kitaplarının da çocuğun bilişsel gelişimini dolayısıyla dil gelişimini olumlu yönde etkilemektedir (Brittain, 2010). Çocuğun dil gelişiminde kazandığı becerileri duygusal, sosyal alan gibi diğer gelişim alanlarına aktarması da çocuk kitapları ile yapılan çalışmalar ile mümkün olabilmektedir (Gündüz, 2007).

Ebeveyn-çocuk, öğretmen-çocuk arasında etkili bir iletişim aracı; dünyayı keşfetmek için eğlenceli bir yol, gündelik yaşamda karşı karşıya kaldığı problemlere çözümler üretebilmesi için fırsat sunan ilgi çekici bir kaynak niteliği taşıyan çocuk kitapları okul öncesi eğitimden başlayan süreçte anadil öğretimine de kaynaklık etmektedir (Guo, Tompkins, Justice, & Petscher, 2014).

Okul öncesi dönem çocuk kitap seçiminde kitapların yapısal ve eğitsel özellikleri önem taşımaktadır. Çocuk kitaplarının eğitsel özellikleri çocuğun yaş döneminin gerektirdiği özelliklere uygun olması bununla beraber çocuğun gelişimine katkı sağlaması olarak ifade edilebilir. Okul öncesi eğitimcileri, çocuk kitaplarını içyapı ve dış yapı özellikleri ile bütün olarak ele alarak kitap tercihi yapmalıdırlar (Yılar & Celepoğlu, 2011).

Okul öncesi dönem kişinin gelişim sürecinde kalıcı izli etkileri bulunan, kişilik gelişiminin temel taşlarının ortaya koyulduğu süreci içermektedir. Öğrenmenin kritik döneminin de içinde bulunduğu erken çocukluk döneminde çocuklar, okul öncesi eğitimin sunduğu yaşantılar sayesinde günlük yaşam becerileri geliştirirler. Okul öncesi eğitim sürecinin en önemli eğitim aracı olan çocuk kitapları okul öncesi dönem yaş grubundaki çocuğun bilişsel gelişim, dil gelişimi, sosyal gelişimini etkilemektedir.

Okul Öncesi Eğitim Programında Türkçe-dil etkinlikleri önemli görülmektedir. Öğretmenlerin sınıflarında kitap merkezi oluşturarak bu merkezler kapsamında çalışmalar yapmaları beklenmektedir. Okul öncesi kurumlarda öğretmenlerin tercih ettikleri çocuk kitapları ve bu kitapların yapısal ve eğitsel özellikleri kitapların çocuklar üzerindeki oluşturdukları kalıcı etkiler göz önünde bulundurulduğunda önemli bulunmaktadır.

Bu konuya ilişkin Gündüz (2007); Herschansohn (2007) yaptıkları çalışmalarda çocuğun yaşına uygun seçilen kitapların çocuğun okuma alışkanlığı kazanmasında ilk aşamayı oluşturduğunu belirtmişlerdir. Yapısal ve yaş özelliklerine uygun konu ve anlatıma sahip çocuk kitaplarının, çocukların okuma ve yazmaya hazırlanmalarında sosyal gelişimlerini desteklemede mihenk taşı görevi gördüğünü ifade etmektedir.

Araştırmanın Önemi

Parker ve Ackerman (2007), çocuklar için uygun kitap tercihinin karakter eğitimini destekleyeceğini belirtmişlerdir. Kepenekçi-Karaman ve Aslan (2011) okul öncesi dönem çocukların karşı karşıya bırakıldığı çocuk kitaplarının çocuğa görelilik, çocuğun gelişim dönemlerine uygunluk, yaşa uygunluk gibi ilkeler çerçevesinde değerlendirilmesi gerektiği

üzerinde durmuşlardır. Çocuk kitaplarının sahip oldukları bu özellikler sebebi ile okul öncesi öğretmenlerin çocuk kitaplarına ilişkin görüşleri ve bu görüşler ışığında oluşturdukları tercihler incelenerek mevcut durumun saptanmasının alan ile ilgili yapılacak birçok çalışmaya bu alanda çalışan öğretmenlere, akademisyen ve ailelere rehberlik edeceğinden çalışma önemli görülmektedir. Okul öncesi öğretmenlerinin çocuk kitaplarını kullanarak yaptıkları çalışmalarda en çok hangi kitapları tercih ettiklerini belirlemek ve bu tercihlerin dayandığı temelleri ortaya çıkartmak için bu konuda öğretmenlerin görüşleri önemli görülmektedir.

Yöntem

Araştırmanın Modeli

Okul öncesi öğretmenlerinin çocuk kitapları ile ilgili görüşlerini ortaya koymak amacı ile yapılan durum çalışması bir durumu ayrıntıları ile ortaya koymak için tasarlanmış nitel bir araştırmadır. Nitel çalışmalar araştırmacının bir veya birden fazla durumun belli bir zaman aralığında derinlemesine araştırılarak gözlem, görüşme, doküman inceleme gibi veri toplama araçlarını kullanarak betimlediği çalışmalar olarak ifade edilebilir. (Tashakkori & Creswell, 2007)

Bu araştırmada nitel araştırma desenlerinden durum çalışması deseni kullanılmıştır. Durum çalışması, güncel bir durumların detaylı incelenmesini içermektedir. Ayrıntılı olarak bilgi sahibi olmak için algı ve olayların bir bütün olarak gerçeğe en yakın biçimde ve doğal ortamlarında araştırmaya ve anlamaya amaçlayan nitel araştırma gözlem, görüşme ve doküman analizi gibi nitel veri toplama yöntemini kullanılır (Yıldırım & Şimşek, 2016).

Gerçeklerin belli kurallar çerçevesinde evrensel ve sabit olduğunu savunan geleneksel kuramlar aksine nitel araştırma sosyal olay veya durumlar zamanla değişebilen evrensel olmayan özellikle olduğu savunur. Sosyal olayların değişken yapısını araştırmak için kullanılan görüşme bu çalışmanın da veri toplama yöntemine kaynaklık etmektedir. Yapılan görüşmeler ile yapılan çalışmada, üzerine araştırma yapılan konuya ilişkin bireylerin gözünden görebilmek ve bu paradigmaları ortaya koyan sosyal yapı ile ilişkisini ortaya koyabilmektir (Yıldırım, 1999).

Çalışma Grubu

Belirlenen örneklemin özelliği araştırmanın konusu ile ilgili olarak belirlenmiş özellikteki durum, olay, kişi ve nesnelere oluşmaktadır (Büyüköztürk, Kılıç-Çakmak, Akgün, Karadeniz, & Demirel, 2014).

Durum, olgu ve olayların derinlemesine incelenerek tüm boyutları ile ortaya konulmasına olanak sağlayan amaçlı örnekleme yöntemi ile olaylar hakkında detaylı çalışma amaçlanmaktadır. Olasılık temelli örnekleme yöntemlerinde ise evrene uygun genellemeler yapmak birincil önceliktir.

Örneklemin çalışma grubu amaçlı örnekleme yaklaşımı kullanılarak belirlenmiştir. Yapılan çalışmanın konusu ile ilgili, belirlenen niteliklere sahip kişi durum ve olaylara uygun seçilen örneklem grubu ile araştırmanın yapılması ölçüt örnekleme yöntemi ile çalışıldığını ifade etmektedir. Çalışma grubunun okul öncesi öğretmenlerden oluşması, tüm öğretmenlerin lisans mezunu olması, okul öncesi öğretmenlerin hâlihazırda resmi ya da özel anaokullarında görev yapıyor olması ve en az 5 yıllık öğretmenlik deneyimine sahip olmaları belirlenen örneklemin ölçütlerini oluşturmaktadır. Bu araştırmanın çalışma grubunu ise Çanakkale il merkezindeki devlet okulları ve özel okullarda çalışan 22 okul öncesi öğretmeni oluşturmaktadır (Tablo 1).

Tablo 1. Öğretmenlerin demografik bilgileri

Öğretmenlerin Demografik Bilgileri		f	%
Cinsiyet	Kadın	22	100
	Erkek	0	0
Yaş	20-29	4	18,2
	30-39	10	45,4
	+40	9	40,9
Hizmet Süresi	5-10	3	13,6
	11-20	9	40,9
	+20	11	50

Veri Toplama Araçları

Çalışma grubundan toplanan veriler karşılıklı ve etkileşimli bir iletişime dayanan süreç içerisinde ve belli bir amaç doğrultusunda sorulan sorulara verilen yanıtlar veri toplama yöntemi olan 1 yarı yapılandırılmış görüşme formu ile toplanmıştır (Yıldırım & Şimşek, 2016).

Verilerin Toplanması

Çocuk kitaplarının okul öncesi öğretmenlerinin görüşlerine göre değerlendirilmesi için araştırmacı tarafından hazırlanan 9 adet açık uçlu soru ve 9 adet sonda sorudan oluşan yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılmıştır. Yarı yapılandırılmış görüşme formu araştırmanın iç geçerliliğini sağlamak için üç alan uzmanının görüşüne sunulmuştur. Alan uzmanları soruların anlaşılır olup olmadığını ve kapsam geçerliliği hakkında görüş belirtmiş, alınan dönütler

doğrultusunda sorular tekrar gözden geçirilmiştir. Örneklem dışında iki okul öncesi öğretmeni ile pilot görüşme yapılmıştır. Pilot görüşme ile soruların öğretmenler tarafından anlaşılır olup olmadığı kontrol edilmiştir. Öğretmenler tarafından anlaşılır olduğu tespit edilen görüşme formu öğretmenlere uygulanmıştır.

Verilerin Analizi

Verilerin analizinde 'İçerik analizi' tekniği kullanılmıştır. İçerik analizi ile elde edilen verilerin açıklanabileceği kavram ve veriler arası ilişkilere ulaşmak amaçlanmaktadır. Kavramların isimlendirilmesi ve aralarındaki ilişkilerin fark edilmesi ile olay ve olgular ile ilgili detaylı ve etkili düşünme yapılabilmektedir.

Görüşme sonucu elde edilen veriler içerik analizi ile değerlendirilmiş nitel çalışma programı MAXQDA-11 kullanılmıştır. Değerlendirmeler sonucunda bulgular 5 tema altında toplanmıştır. Bu temalar:

1. Çocuk kitaplarının sınıf kütüphanesinde bulunma durumu
2. Okul öncesi öğretmenlerinin seçtikleri kitap özellikleri
3. Kitap okuma etkinlikleri
4. Kitap okuma çalışmasının çocuk üzerindeki etkiler
5. Kitap okuma çalışması ile beraber yapılan ve kitap okuma çalışmasının sonunda yapılan etkinliklerinin çocuk üzerindeki etkileri şeklinde belirlenmiştir.

Görüşme verileri araştırmacı tarafından kayıt altına alınmıştır. Kod listesi oluşturulmuş araştırma yapılan konunun içeriğine uygun olarak aralarında ilişki bulunan kodlar bir araya getirilmiştir. Oluşturulan kod listesi belirli temalar altında toplanmıştır.

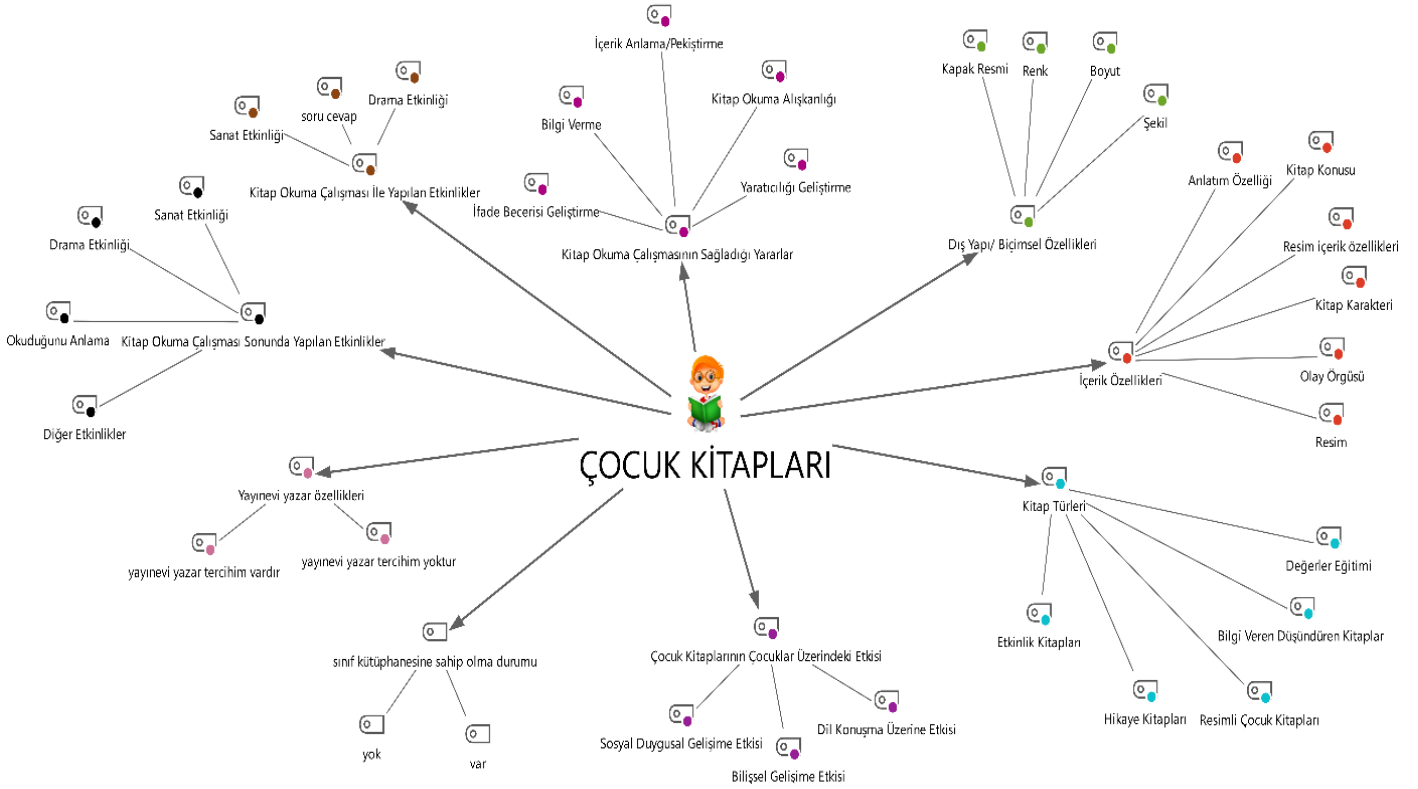
Kodların oluşturulması ve temaların oluşturulması aşamasında uzman görüşüne başvurulmuş uzman kişinin yaptığı temalar işlemi ile araştırmacının yaptığı kodlama işlemi karşılaştırılarak incelemeye tabi tutulmuştur. İçerik analizi yapıldıktan sonra temalara ait frekanslar bulunmuştur.

Bulgular

Bu bölümde resmi ve özel anaokullarında görev yapan okul öncesi öğretmenlerinin çocuk kitapları ile ilgili görüşlerini ortaya koymak amacıyla gerçekleştirilen çalışma için toplanan verilerden elde edilen bulgular ortaya konulmuştur. Okul öncesi öğretmen görüşlerine ait elde edilen veriler ile oluşturulan tema, kod ve alt kod Tablo1 de yer almaktadır.

Tablo1: Çalışmaya ait tema, kod, alt kod tablosu

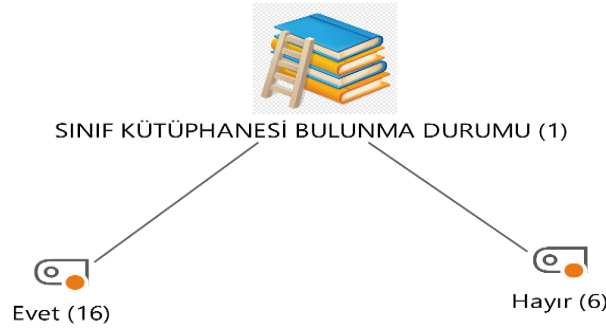
TEMA	KOD	ALT KOD
Sınıf Kütüphanesi Bulunma Durumu	Kütüphane Var Kütüphane Yok	
Çocuk Kitaplarının Çocuklar Üzerine Etkisi	Çocuk Kitaplarının Gelişim Alanları Üzerine Etkisi	Motor Gelişim Bilişsel Gelişim Sosyal Gelişim Dil Ve Konuşma
Okul Öncesi Öğretmenlerinin Seçtikleri Kitap Özellikleri	Yayınevi Yazar Biçimsel/ Dış yapı Tür İçerik Özelliği	Kapak Resmi Renk Şekil Boyut Resim- İçerik İlişkisi Kitap Konusu Olay Örgüsü Anlatım Özelliği Resim Kitap Karakteri
Kitap Okuma Etkinlikleri	Etkinlikle Beraber Yapılan Çalışmalar Etkinlik Sonu Yapılan Çalışmalar	Soru-Cevap Etkinliği Drama Çalışması Sanat Etkinlikleri Sanat Etkinliği Okuduğunu Anlama Etkinliği Drama Diğer Etkinlikler
Kitap Okuma Etkinliğinin Çocuk Üzerine Etkileri	Etkinliğin Sağladığı Yararlar	İçerik Anlama Yaratıcılığı Geliştirme Bilgi Verme

Şekil 1. Çocuk kitapları kod, alt kodlar

Okul Öncesi Öğretmenlerinin Sınıflarında Sınıf Kütüphanesi Bulunma Durumuna Ait Bulgular

Öğretmenlerin sınıflarında çocuk kitaplarına ait kitap kütüphanesi bulunma durumu Tablo 2’de gösterilmektedir.

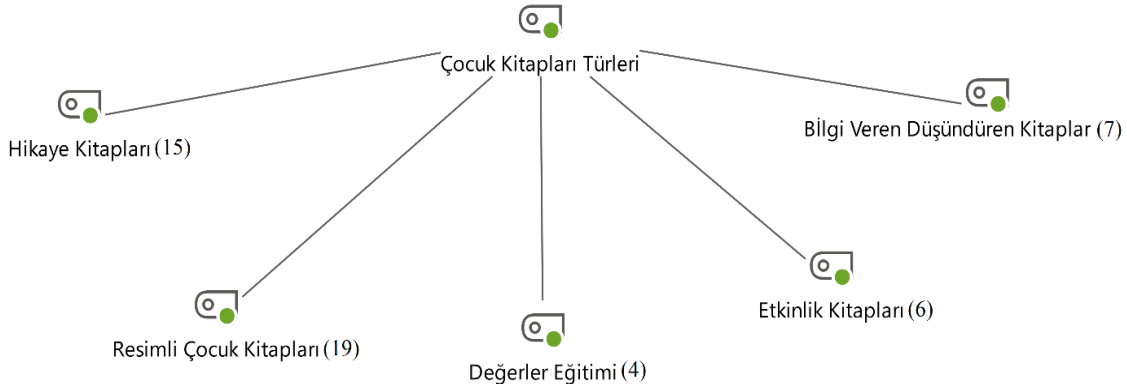

Şekil 2. Öğretmenlerin sınıf kütüphanesi sahip olma durumuna ait düşünceleri

Görüşme yapılan öğretmenlere Sınıfınızda Kütüphaneniz var mı? Sorusu yöneltilmiş, tablo 2 de incelendiğinde öğretmenlerin “Sınıf kütüphanemiz var”, “Sınıf kütüphanemiz yok, kitap köşemiz var” şeklinde iki farklı yanıt verdikleri görülmüştür. Bu öğretmenlerden 16 tanesi sınıfında sınıf kütüphanesi bulunduğu, 6 tanesi sınıf kütüphanesi bulunmadığı bunun yerine kitap köşesi olduğunu belirtmiştir.

Okul Öncesi Öğretmenlerinin Tercih Ettikleri Çocuk Kitaplarına Ait Bulgular

Öğretmenlerin sınıf içinde kullandıkları kitap türleri Tablo 3’te gösterilmektedir.

Şekil 3. Öğretmenlerin tercih ettikleri çocuk kitaplarına ait düşünceleri

Öğretmenlere tercih ettikleri çocuk kitapları türleri sorulduğunda yukarıdaki tabloda belirtildiği gibi 22 öğretmenden 15 öğretmen hikâye kitaplarını 19'unun Resimli çocuk kitaplarını 7 sinin bilgi veren kitapları 6 sınıfın ise çizgi çalışması boyama gibi etkinlikleri içeren etkinlik kitaplarını tercih ettiklerini belirten okul öncesi öğretmenlerden 8 tanesi resimli büyük boy çocuk kitaplarını, 5 tanesi çok resimli az yazılı olan kitapları, 6 tanesi resimleri canlı renkli ve ilgi çekici olan kitapları tercih ettiği belirtilmiştir.

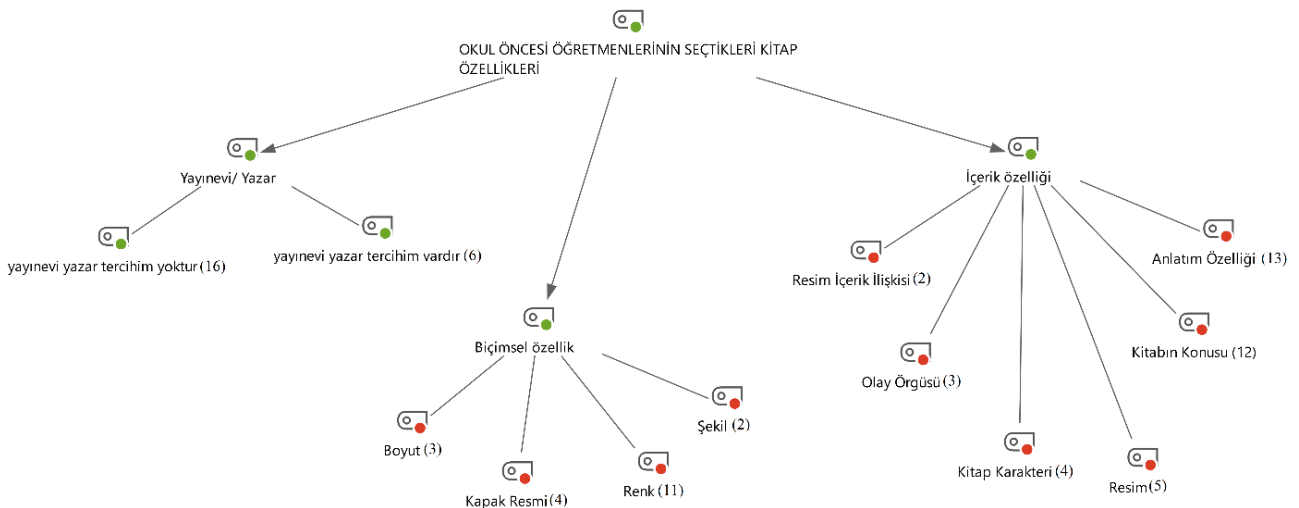
Örneğin; Ö6: “*Hikâye öğretici ya da eğlenceli resimlerin canlı renklerde ve ilgi çekici olmasına dikkat ediyorum*” diye belirtmiştir. Bilgi veren, düşünmeye sevk eden kitapları tercih ediyorum şeklinde ifade eden öğretmenlerin ana fikre çocukların doğrudan ulaşamadığı, hayal güçlerini de kullanarak gelişimlerini destekleyen çocuk kitaplarını tercih ettiklerini belirtmişlerdir. Örneğin Ö11: “*Çocukların düşünmesini sağlayan, yaş grubuna ve gelişim düzeyine uygun kitapları tercih ediyorum*” Ö22: *Doğayı ve hayvanları tanıttı kitaplar özellikle hayvanlar, bitkiler, uzay ve vücudumuz hakkında bilgi veren kitapları tercih ediyorum*” Değerler ve kişilik kazanımına dair çocukların edinmesi gereken becerileri konu edinen kitaplar tercih edilmektedir. Ö13: “*Değerlere ait, çocuklara örnek olacak arkadaşlık, yardımlaşma, empati vb. konulardaki kitaplar*”

Etkinlik kitaplarını tercih eden öğretmenlerin genellikle akıl oyunlarını, bilişsel alan becerilerini destekleyen aktiviteleri içeren kitapları tercih ettiklerini belirtmişlerdir. Örneğin Ö7: “*İlkokula hazırlık, kaynak kitaplar, akıl zekâ, mental aritmetik vb eğitim kitapları...*”

Öğretmenlerin çocuk kitaplarını seçerken dikkat ettikleri özellikler ile ilgili soru sorulmuş öğretmenlerden 20'si çocuk kitaplarının dış yapısına ait özellikleri 18 öğretmen ise kitapların içyapı özelliklerini önemli bulduğu belirtmişlerdir. Kitap seçimini kitapların dış yapı ya da biçimsel özelliklere göre yaptığını ifade eden öğretmenler kapak resmi, renk, şekil ve boyut gibi biçimsel özellikleri önemli bulduklarını belirtmişlerdir. Örneğin, Ö2: *Parlak resimleri olan, resimleri büyük ve anlaşılır olan kitapları tercih ediyorum*” Ö8: “*Canlı resimler olması*”. Ö10: “*Daha çok resim olması*”. Ö11: “*Renkleri canlı, çizimleri net olan kitaplar*”. Ö18: “*Yuvarlak çizgiler, koyu renkler, büyük kitaplar*”. Ö20: “*Çok net ve anlaşılır resimlerin olduğu kitaplar*”

Okul Öncesi Öğretmenlerinin Çocuk Kitaplarını Seçerken Dikkat Ettikleri Özelliklere Ait Bulgular

Öğretmenlerin çocuk kitap tercihlerini etkileyen faktörler Tablo 4'te yer almaktadır.

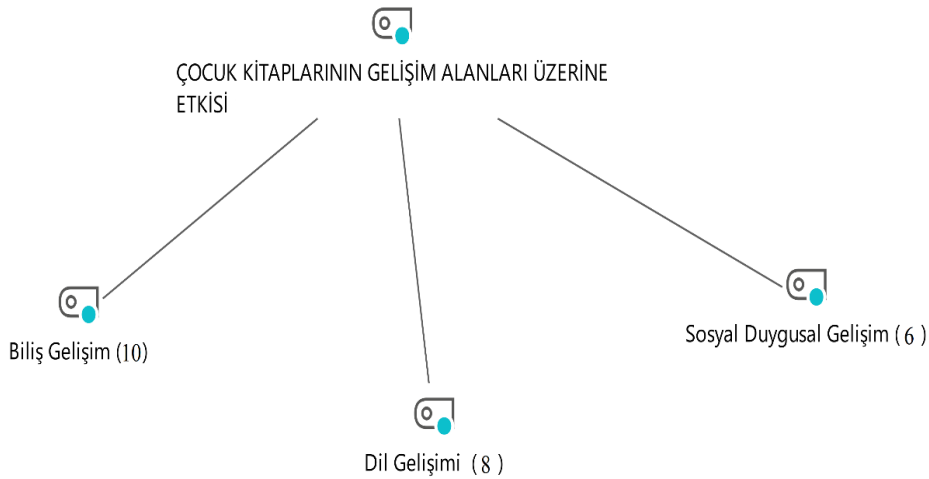
Şekil 4. Öğretmenlerin çocuk kitaplarını seçerken dikkat ettiği özelliklere ait düşünceleri

Kitap seçiminde kitapların içerik özelliklerini önemli bulan öğretmenler kitapların içerik özellikleri olarak; resim içerik özellikleri, kitap konusu, kitapta işlenen olay örgüsü, anlatım özelliği, kitap içeriklerinin resimle anlatımı ve karakterlerin önemli buldukları belirtilmiştir.

Ö1: “İş bankası Yayınları, Yapı Kredi Yayınları, Günışığı Yayınları gibi yayınevlerinin çocuk kitaplarını tercih ediyorum.” Ö5: “Hayır yazar ya da yayınevi tercihim yoktur. Kitabın konusu ve öğreticiliği tercihimdir.” Ö17: “Kitapta hayvan karakterlerinin olmasına özen gösteriyorum. Çünkü çocuklar bu karakterleri daha çok seviyorlar” Ö9 ve Ö10: “Çizgi kahramanlar, çiçek ve hayvan karakterleri olan kitaplar tercihimdir.”

Öğretmenlerin Çocuk Kitaplarının Çocuklar Üzerindeki Etkisine Dair Ait Bulgular

Öğretmenlere “Çocuk kitaplarının çocuklar üzerindeki etkisi nedir? Sorusu üzerine 10 öğretmen bilişsel gelişim üzerinde olumlu etkileri olduğu, 6 öğretmen sosyal duygusal gelişim üzerine etkili olduğu, 8 öğretmen çocuk kitaplarının dil ve konuşmayı olumlu etkilediğini belirtmiştir. Çocuk kitaplarının çocukların gelişim alanlarına etkisi aşağıdaki gibi tatlılaştırılmıştır.

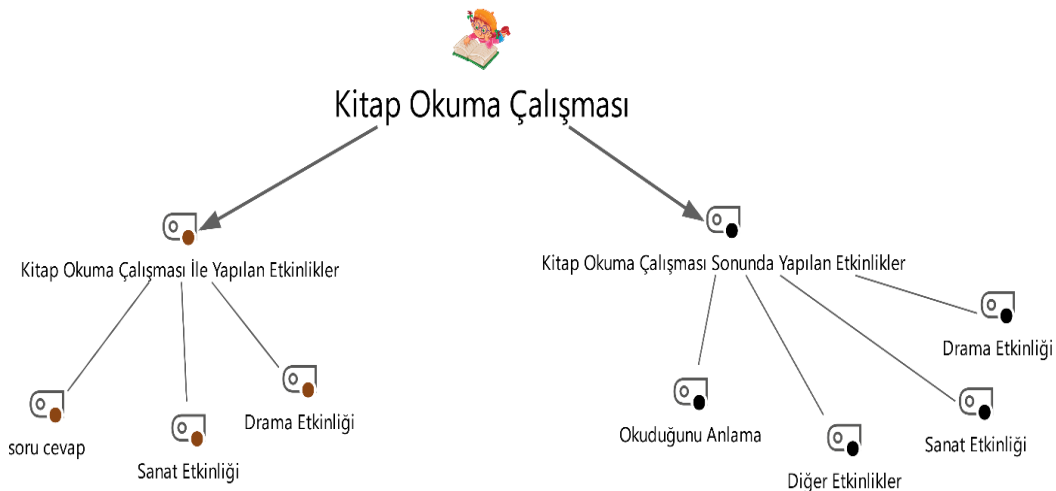

Şekil 5. Öğretmenlerin çocuk kitaplarının çocuklar üzerindeki etkilerine dair düşüncelerine ait düşünceleri

Öğretmenler bu konudaki düşüncelerini belirtirken kullandıkları ifade örnekleri şu şekildedir; Ö14: Çocuk kitapları dil gelişimi, zihinsel gelişim alanında katkı sağlıyor, hayal gücü geliştiriyor. Ö21: “Öğrenciyi sosyal açıdan destekleyen çocuk kitapları öğrencilerin karakterlerin yerine kendilerini koyarak empati yapmalarını sağlar” Ö5: Öğrenciler kitaplar sayesinde yeni bilgiler öğrenirler, bilişsel olarak gelişirler.”

Öğretmenlerin kitapların çocukların gelişimine sağladığı katkılar hakkındaki düşüncelerinden hareketle çocuk kitaplarının çocuklar üzerindeki etkileri hakkında öğretmenler aşağıda yer alan görüşleri sunmuşlardır; Ö1: “Kitapların çocukların hayal gücünü, yaratıcılığını soru çözme yetisini geliştirir. İyiyi ve kötüyü başka insanların yaşadıkları olaylar karşısındaki davranış ve duygularını anlama, sorun çözme becerilerini geliştirmelerini sağlayan araçlardır. Algı gelişimlerini iletişim kurma ve ifade becerisini geliştirir.”

Kitap Okuma Çalışması ile Beraber Yapılabilecek Diğer Etkinliklere Ait Bulgular

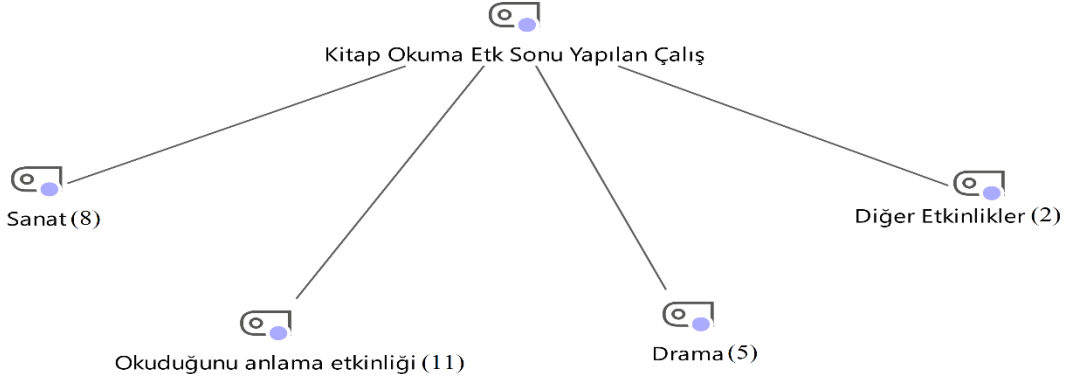
Şekil 6. Kitap okuma çalışması yapılan etkinlikler ile ilgili öğretmen görüşleri

Öğretmenlerin kitap okuma etkinlikleri ile beraber yaptıkları çalışmaların neler olduğu sorulmuş. Öğretmenlerin 19 tanesinin soru cevap etkinliği 6 tanesinin drama çalışması, 13 tanesinin ise kitap okuma çalışması ile beraber belirtilen etkinlikleri gerçekleştirdikleri ifade edilmektedir.

Ö2: “Kitap Karakterleri ile ilgili drama çalışması yapıyoruz.” Ö12: “Hikâyeyi okumadan çocuk kitaplarının resimlerini çocuklara gösterip dikkatlerini topluyorum sorular soruyorum.” Ö4: “Kitapla sanat, müzik etkinliklerini bir arada yapıyorum”

Kitap Okuma Çalışması Sonunda Yapılabilecek Diğer Etkinliklere Ait Bulgular

Öğretmenlere kitap okuma çalışmalarından sonra hangi etkinlikleri yaptıkları sorulmuş öğretmenler yapılan çalışmalarını sanat etkinlikleri, okuduğunu anlama (soru cevap) çalışması, drama çalışması ve diğer etkinlikler olarak sıralanmıştır.

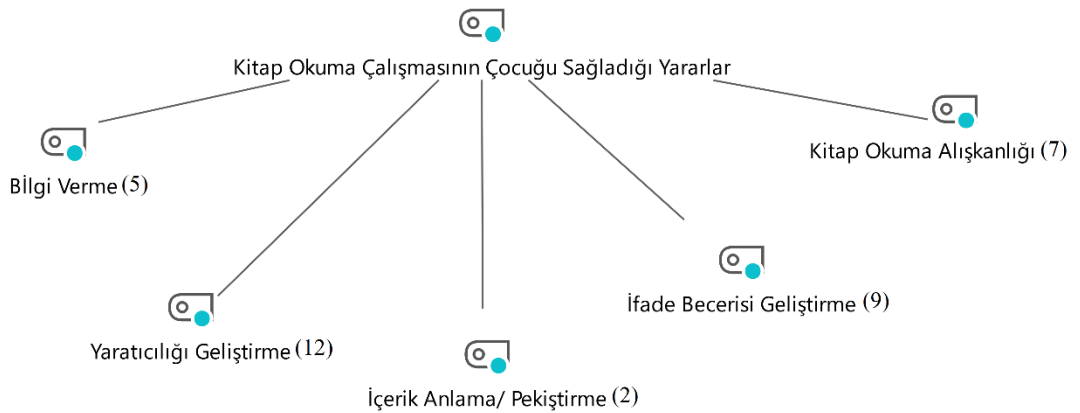

Şekil 7. Kitap okuma çalışması sonunda yapılabilecek etkinliklere ait düşünceler

Örneğin Ö22: “Okuduğumuz kitapları sanat çalışmalarına çeviriyoruz. Bazen üç boyutlu olarak kahramanı ve olayı kukla veya oyuncak yaparak bütünleştiriyoruz.” Ö1: “Okuma etkinliklerinden sonra kitabın içeriğine göre bazen resimlere bazen de drama canlandırma yapıyoruz.” Ö2: “Soru sorarak değerlendirme, sanat etkinlikleri” Ö3: “Drama, sanat etkinlikleri, hikâyeye ile ilgili soru sorma ve sohbet etme” Ö12: “Şarkı söyleme, tekerleme, sohbet etkinlikleri yapıyoruz.” Ö21: “Hikâyedeki karakterlerin yerine kendini koyarak duygu ve düşüncelerini aktarmalarına fırsat veriyorum bazı durumlarda sınıf içinde rol dağılımı yaparak hikâyeyi dramatize ediyoruz.”

Sınıfta Yapılan Kitap Okuma Çalışmalarının Çocuğa Sağladığı Yararlar Hakkında Öğretmen Görüşlerine Ait Bulgular

Öğretmenlere kitap okuma çalışmalarının çocuğa sağladığı yararları sorulmuş çocuk kitaplarının çocukların ifade becerisini geliştirdiği, içerik anlama ve pekiştirmesine yarar sağladığı, bilgi verme, yaratıcılığı geliştirdiği, kitap okuma alışkanlığı kazandırdığı öğretmen görüşlerinde belirtilmiştir.

Şekil 8. Kitap okuma çalışmasının çocuğa sağladığı yararlar hakkında görüşler

Ö20: “Öğrencileri anlama ve pekiştirmeye yarıyor” Ö18: Çocuklara kitapları sevdirecek okuma alışkanlığı kazandırmak için çok önemlidir. Ö13: Düşüncelerini sağlamak ve yaratıcılıklarını geliştirmeye fayda sağlıyor.” Ö12: Çocukların dinleme becerisini arttırmak anladıklarını yorumlayabilmek, kelime dağarcığını geliştirerek ifade becerisini olumlu yönde geliştiriyor. Şeklinde cevaplar verilmiştir. Özellikle kitap okuma çalışmaları ile çocukların düşünme becerilerinin geliştiği olayları farklı açılardan değerlendirerek analitik düşünmeyi geliştirdiği ve yaratıcılığı arttırdığı, kelime dağarcığını arttırarak ifade becerisini olumlu yönde etkilediği sonuçlara ulaşılmıştır.

Sonuç ve Tartışma

Okul öncesi öğretmenleri ile yapılan görüşmeler sonucunda öğretmenlerin sınıflarında kütüphane bulunup bulunmadığı incelenmiş, araştırmaya katılan okul öncesi öğretmenlerin büyük çoğunluğunun sınıfında; içinde çocuk kitapları bulunan sınıf kütüphanesinin bulunduğu görülmüştür. Ekici (2014) yaptığı çalışmada da bu çalışma ile benzer olarak araştırmaya katılan öğretmenlerin büyük çoğunluğunun sınıflarında bir sınıf kütüphanesine sahip oldukları belirtilmiştir.

Yapılan araştırmada çocuk kitaplarının çocuklar üzerindeki etkileri hakkında öğretmenlerin büyük çoğunluğu çocuk kitaplarının bilişsel gelişim, sosyal duygusal gelişim ve dil gelişimini destekleyici ifade edici ve alıcı dil becerisinin gelişiminde olumlu etkileri olduğunu ifade etmektedir. Resimli çocuk kitaplarının içerik ve fiziki özelliklerini inceledikleri çalışmada çocuk kitaplarının içerik özellikleri yönünden incelenmiş, kitapların bilişsel gelişim, sosyal duygusal gelişim ve dil gelişimi üzerine etkili olduğu belirtilmiştir. Çalışma ile benzer olarak Altun (2013) ve Aytas (2003) çocukların okuma alışkanlığı kazandırmada kitap özelliklerini belirlediği çalışmalar; Bayram (2010); Gönen ve Veziroğlu (2013); yapmış olduğu çalışmalarda çocuklara okunan kitapların gelişim alanlarına etkililiklerinden bahsedilmiştir. Kolaç, Demir ve Karadağ (2012), Lwin (2016) ve Hasırcı (2017), öğretmen adaylarının çocuk kitaplarını değerlendikleri çalışmalarında yapılan çalışmaya benzer olarak sınıf içerisinde çocuk kitaplarının eğitim aracı olarak kullandıkları ve çocuk kitaplarının; çocukların yaratıcılığını, ifade becerilerini geliştirdiğini okuma alışkanlığı kazandırmada etkili olduğunu ifade etmişlerdir.

Turan (2018), Ergül ve diğerleri (2014), Ateş ve diğerleri (2012) ve Ekici (2014) yaptıkları çalışmalarda araştırmaya katılan okul öncesi öğretmenlerinin çocuk kitapları tercihlerinde yayınevi ve yazar tercihlerinin olmadığı görülmüştür. Leung (2008) ve Hayes (2001) yaptıkları çalışmalarda dil kazanımları ve kelime dağarcığının artmasında çocuklar için kullanılan kitapların etkilerini araştırmışlar. Çalışmada ulaşılan sonuçlara benzer olarak çocuk kitaplarının çocukların dil kazanımını olumlu yönde etkilediğini tespit etmişlerdir.

Çalışmada okul öncesi öğretmenlerinin çocuk kitapları ile yaptıkları etkinliklerin, sanat etkinlikleri, soru sorma, drama çalışmaları olduğundan bahsedilmiştir. Turan (2008), Turan ve Ulutaş (2016) ve Erdoğan ve diğerleri (2013) yaptıkları çalışmalarda öğretmenlerin çocuk kitapları ile yaptıkları çalışmalarda soru sorma, sanat ve drama etkinliklerini tercih ettiklerini ortaya koymuşlardır.

Öğretmenlerle yapılan görüşmeler sonucunda okul öncesi öğretmenlerinin büyük bir çoğunluğunun sınıflarında sınıf kütüphanelerinin bulunduğu; çocuklar için oluşturulan çocuk kütüphanelerinin ise büyük oranda resimli çocuk kitabı ve hikâye kitaplarından oluştuğu, kitap seçiminde kitapların dış yapı özelliklerinin (Kapak resmi, renk, şekil, boyut), içyapı özelliklerinden (olay örgüsü, karakter, yazı tipi, boyutu vb.) ve yayınevi yazar gibi özelliklerden daha fazla göz önünde bulundurulmuştur.

Sehenier ve Gorsetmen (2009) okul öncesi öğretmenlerinin hikâye sonrası yapılan çalışmalara dair yaptıkları araştırmada soru-cevap çalışması yaptıkları sonucuna varılmıştır. Tercih edilen çocuk kitaplarının en çok çocukların bilişsel, sosyal-duygusal ve dil gelişimleri üzerinde etkili olduğu öğretmen görüşleri ile ortaya koyulmuştur. Bununla birlikte çocuk kitapları ile yapılan sınıf içi etkinliklerin daha çok soru-cevap, drama çalışmaları ve sanat etkinlikleri olduğu belirlenmiş, bu çalışmaların okul öncesi dönem çocuklar üzerinde yaratıcılığı geliştirme, ifade etme becerisini olumlu etkileme, okuma alışkanlığı kazandırma gibi etkileri olduğu ortaya koyulmuştur.

Araştırmada okul öncesi öğretmenlerinin çoğunun bir sınıf kütüphanesine sahip olduğu belirtilmiştir. Öğretmenlerin en çok resimli çocuk kitaplarını ve hikâye kitaplarını sınıf içi kitap okuma etkinliklerinde kullandıklarını belirtmişlerdir. Sınıflarında kütüphane olmadığını belirten okul öncesi öğretmenlerinden bazıları da sınıflarında kitap köşesi bulunduğunu ifade etmişlerdir. MEB tarafından hazırlanan okul öncesi programında kitap merkezi olarak belirtilen bu sınıf içi alanların bazı öğretmenler tarafından kitap köşesi olarak ifade edilmesi öğretmenlerin son düzenlenen okul öncesi programını daha detaylı olarak incelemeleri gerektiğini ortaya çıkarmaktadır.

Resimli çocuk kitapları ve çocuk hikâye kitaplarını dış yapı özellikleri ve içyapı özelliklerine göre değerlendirdiklerini belirten okul öncesi öğretmenlerinin birçoğu dış yapı özellikleri ve içyapı özelliklerine göre değerlendirdiklerini belirten okul öncesi öğretmenlerinin birçoğu dış yapı/ biçimsel özelliklerine ve içyapı özelliklerine göre değerlendirdiklerini ifade etmişlerdir. Az sayıda okul öncesi öğretmeni kitap tercihlerinde kitapların yazar ve yayınevlerini göz önünde bulunduklarını belirtmişlerdir. Çocuk kitaplarının yazarı ve yayınevi hakkında yeteri kadar bilgi sahibi olmadıklarını ifade eden öğretmenler, kitap tercihlerini güncel, son çıkarılan kitaplar yerine geçmişten günümüze çok sık kullanılan klasik çocuk kitaplarından yana yapmaktadırlar. Çocuklar için seçilen kitapların çocukların gelişimini desteklediği kitapların, çocukları düşünmeye yönlendirmek, farklı problemlere çözüm önerileri ortaya

koyabildikleri buna bağlı olarak bilişsel gelişimi desteklediğini belirtmişlerdir. Bununla beraber, kitapların çocukların kelime dağarcıklarını arttırarak ifade edici ve alıcı dil becerilerini geliştirdiğini belirtilmiştir.

Öğretmenlerin çocuk kitaplarıyla yaptıkları etkinliklere ait bulgular değerlendirildiğinde öğretmenler çocuk kitapları ile yapılan çalışmaların çoğunu okuduğunu anlama- soru cevap, sanat etkinlikleri ve drama çalışmaları oluşturmaktadır. Çocuk kitapları ile yapılan etkinlikler kitap okuma çalışmaları ile eşzamanlı olarak ya da çocuk kitapları ile yapılan çalışmaların sonunda gerçekleştirilmektedir. Kitap okuma çalışmaları ile yapılan bu çalışmalar çocukların dil gelişimini ve yaratıcılığını geliştiren küçük yaşlarda kitap ile tanışan çocukların kitap okuma alışkanlığını daha kolay kazanabileceğini ortaya koymaktadır.

Öneriler

Öğretmen kitaplarla tanışan çocukları daha fazla düşünmeye yönlendirecek çalışmalarla karşı karşıya getirmek için farklı etkinliklere yer vermeli, sınıfta bulunan tüm çocukların bu etkinliklere katılımını sağlanmalıdır.

Öğretmenler klasik çocuk kitaplarının yanı sıra güncel çocuk edebiyatı ürünleri ile öğrencileri tanıştırmalıdır; bunu için çocuk edebiyatı alanında çalışan, uzmanların çalışmaları takip edilmeli yazar ve yayınevi hakkında önbilgi sahibi olunmalıdır.

Kaynakça / References

- Ateş, S., Çetinkaya, Ç., & Yıldırım, K. (2012). Okunabilir bir kitap nasıl seçilir? *İlköğretim Online*, 11(2), 319-331.
- Altun, D. (2013). *An investigation of the relationship between preschoolers' reading attitudes and home literacy environment* (Unpublished master thesis). Middle East Technical University, Turkey.
- Aytaş, G. (2003). Okuma gelişiminde çocuk edebiyatının rolü. *Türklük Bilimi Araştırmaları*, 13, 155-160.
- Armbruster, B. B., Lehr, F., & Osborn, J. (2006). *A child becomes a reader: Proven ideas from research for parents*. Erişim: www.nifl.gov
- Bayram, B. (2010). Söz varlığının oluşumu ve gelişiminde çocuk edebiyatının rolü. *Türklük Bilimi Araştırmaları*, 27, 137-159.
- Blank, M., & Solomon, F. (2007). A tutorial language program to develop abstract thinking in socially disadvantaged preschool children. *Child Development*, 39(2), 379-389.
- Brittain, R. (2010). *What the kids are reading: A content analysis of ethnic portrayals in preschool children's literature* (Unpublished doctoral dissertation). ProQuest Dissertations and Theses Database (UMI No. 1485886).
- Büyükoztürk, Ş., Kılıç-Çakmak, E., Akgün, Ö. E., Karadeniz, Ş., & Demirel, F. (2014). *Bilimsel araştırma yöntemleri*. Ankara: Pegem.
- Crain-Thoreson, C., & Dale, P. S. (1992). Do early talkers become early readers? Linguistic precocity, preschool language, and emergent literacy. *Developmental Psychology*, 28, 421-429.
- Ekici, S. (2014). *Ankara'daki anaokullarının okuma alışkanlığına hazırlık yeterlilikleri açısından değerlendirilmesi* (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Hacettepe Üniversitesi, Ankara.
- Erdoğan, T., Altınkaynak, İ. Ö., & Erdoğan, Ö. (2013). Okul öncesi öğretmenlerinin okuma-yazmaya hazırlığa yönelik yaptıkları çalışmaların incelenmesi. *İlköğretim Online*, 12(4), 1188-1199.
- Ergül, C., Karaman, G., Akoğlu, G., Tufan, M., Sarıca, A. D., & Kudret, Z. B. (2014). Okul öncesi öğretmenlerinin "Erken Okuryazarlık" kavramına ilişkin bilgi düzeyleri ve sınıf uygulamaları. *İlköğretim Online*, 13(4), 1449-1472.
- Gönen, M., & Vezirolu, M. (2013). Çocuk edebiyatının genel hedefleri. M. Gönen (Ed.), *Çocuk edebiyatı* içinde (ss. 1-12). Ankara: Eğiten Kitap.
- Gönen, M., Katrancı, M., Uygun, M., & Uçuş, Ş. (2011). İlköğretim birinci kademe öğrencilerine yönelik çocuk kitaplarının, içerik, resimleme ve fiziksel özellikleri açısından incelenmesi. *Eğitim ve Bilim*, 36(160), 250-265.
- Guo, Y., Tompkins, V., Justice, L., & Petscher, Y. (2014). Classroom age composition and vocabulary development among at risk preschoolers. *Early Education and Development*, 25, 1016-1034.
- Gündüz, A. (2007). *Anne-baba ve öğretmenlerin okul öncesi çocuk kitaplarını değerlendirmesi* (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Afyonkarahisar Kocatepe Üniversitesi, Afyonkarahisar.
- Hargrave, A. C., & Senechal, M. (2000). A book reading intervention with pre-school children who have limited vocabularies: The benefits of regular reading and dialogic reading. *Early Childhood Research Quarterly*, 15(1), 75-90.
- Hasırcı, S. (2017). Türkçe öğretmeni adaylarının çocuk edebiyatına ilişkin algılarının metaforlar aracılığıyla analizi. *Journal of International Social Research*, 10(51), 717-728.
- Hayes, D. S. (2001). Youngchildren's phonological sensitivity after exposure to a rhyming or nonrhyming story. *The Journal of Genetic Psychology*, 162(3), 253-259.
- Herschensohn, J. (2007). *Language development and age*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Kepenekçi-Karaman, Y., & Aslan, C. (2011). *Okul öncesi döneme seslenen kitaplarda çocuk hakları*. Ankara: Ankara Üniversitesi ÇOGEM Yayınları.
- Kolaç, E., Demir, T., & Karadağ, R. (2012). Öğretmen adaylarının dil eğitiminde çocuk edebiyatı metinlerinin kullanımına yönelik görüşleri. *Türkiye Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 161. Erişim: <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/200429>

- Leung, C. B. (2008). Preschoolers' acquisition of scientific vocabulary through repeated readaloud events, retellings and hands-on science activities. *Reading Psychology, 29*, 165-193.
- Lwin, S. M. (2016). It's story time!: Exploring the potential of multimodality in oral storytelling to support children's vocabulary learning. *Literacy, 50*(2), 72-82.
- Parker, K. (2005). Reading for character: principles of bibliotherapy applied to children's literature. *Faculty Publication and Presentation* (Paper 2). Access: http://digitalcommons.liberty.edu/educ_fac_pubs/2
- Parker, K. L., & Ackerman, B. E. (2007). Character education in literature-based instruction. *Faculty Publications and Presentations* (Paper 33). Access: http://digitalcommons.liberty.edu/educ_fac_pubs/33
- Scheiner, E. Y., & Gorsetmen, C. (2009). Do preschool teachers considerin ferences for book discussions? *Early Child Development and Care, 179*(5), 595-608.
- Sever, S. (2003) *Çocuk ve edebiyat*. Ankara: Kök Yayıncılık.
- Strasser, J., & Seplocha, H. (2007). Using picture books to support young children's literacy. *Childhood Education, 83*(4), 219-224.
- Tasakkori, A., & Creswell, J. W. (2007). The new era of mixed methods. *Journal of mixed methods, 1*(1), 2-8.
- Turan, F., & Ulutaş, İ. (2016). Okul öncesi eğitim kurumlarındaki resimli öykü kitaplarının özellikleri ile öğretmenlerin bu kitapları kullanma durumlarının incelenmesi. *HU GSES The Journal of Educational Research, 2*(1), 21-45.
- Turan, R. (2018). *Okul öncesi öğretmenlerinin resimli çocuk kitaplarına ilişkin görüşleri* (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Gaziantep Üniversitesi, Gaziantep.
- Yılar, Ö., & Celepoğlu, A. (2011). Çocuk yayınları ve bu yayınlarda bulunması gereken temel unsurlar. Ö. Yılar & L. Turan (Ed.), *Eğitim fakülteleri için çocuk edebiyatı* içinde (ss. 38-65). Ankara: Pegem.
- Yıldırım, A. (1999). Nitel araştırma yöntemlerinin temel özellikleri ve eğitim araştırmalarındaki yeri ve önemi. *Eğitim ve Bilim, 23*(112), 7-17.
- Yıldırım, A., & Şimşek, H. (2016). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri* (10. baskı). Ankara: Seçkin Yayıncılık.
- Young, T. A., Hadaway, N. L., & Ward, B. A. (2013). International children's trade books: Building blocks for character education. *Childhood Education, 89*(6), 379-386.